

„Spotkanie z wielkanocnymi tradycjami w skansenie”

Niedziela Palmowa otwiera wyjątkowy czas w obrzędowości kościelnej i ludowej. Rozpoczyna Wielki Tydzień, w czasie którego wierni wspominają mękę i zmartwychwstanie Chrystusa.

Dla mieszkańców wsi wyznaczała moment pożegnania zimy i rozpoczęcia przygotowań do wiosennych prac w polu i zagrodzie. Ten dzień świętowano w sposób wyjątkowy. 9 kwietnia Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu przygotowało imprezę plenerową przybliżającą całe bogactwo i piękno dziś już zapomnianych ludowych tradycji wielkanocnych.

Jeszcze do niedawna gospodynie samodzielnie wykonywały palmy, które potem zносиły do kościoła. Barwne procesje podczas odprawianego w Niedzielę Palmową nabożeństwa skupiały wszystkich mieszkańców okolicznych miejscowości. Po powrocie z kościoła palemki umieszczano za świętym obrazem dla ochrony domostwa przed chorobami i uderzeniem pioruna. By przypomnieć te zwyczaje, podczas „Niedzieli Palmowej w skansenie” przygotowano dla zwiedzających pokazy obrzędowości wiejskiej i zajęć związanych z okresem wiosennym oraz Świętami Wielkanocnymi. Nieco kapryśna wiosenna pogoda nie odstraszyła turystów. W wydarzeniu uczestniczyło ponad 2500 osób. Była to najbardziej liczna Niedziela Palmowa z organizowanych dotychczas w skansenie w Sierpcu. Zobaczyć oni mogli jak dawniej wykonywano palmy wielkanocne, malowano jaja czy przygotowywano święconkę. Ponieważ na czas Wielkanocy wiejskie izby zyskiwały odświętny wygląd, w jednej z chałup turyści oglądali prezentację dekorowania polepy wysypywanymi z piasku wzorami, a w innej poznawali obyczaj tworzenia z wielobarwnych papierowych kwiatów tzw. „korony” na święte obrazy. Wielką atrakcją dla najmłodszych stanowiły prowadzone w wiejskiej izbie lekcyjnej zajęcia robienia palemek i kart świątecznych. Niedziela Palmowa była nie tylko dniem zadumy i modlitwy, ale także radości z nadchodzących Świąt Zmartwychwstania. Już o świcie młodzież budziła domowników smagając ich po nogach wierzbowymi witkami, na których uformowały się młode listki. Z tym obyczajem spotkać się też mogły spacerujące skansenowską drogą panie. Nie wypadało im się jednak za tę psotę gniewać. Zapewnia ona bowiem zdrowie, urodę i witalność. Między zagrodami spotkać można było członków Grupy Rekonstrukcji Historycznej Ludności Cywilnej z Mławy. W strojach z początku XX wieku, którzy znakomicie wpisywali się w klimat przedświątecznych przygotowań.

Najważniejszym punktem obchodów Niedzieli Palmowej w sierpeckim skansenie od wielu lat jest odprawiana o godzinie 14.00 w zabytkowym kościele uroczysta msza święta połączona z poświęceniem palm i procesją. W tym roku uczestniczyło w niej ponad 2000 wiernych. Eucharystię celebrował ksiądz dziekan Andrzej Więckowski, zaś piękną oprawę artystyczną przygotował Zespół Tańca Ludowego „Masovia” Politechniki Warszawskiej z Płocka. Zespół wystąpił także na scenie amfiteatru, prezentując tańce i pieśni ludowe pochodzące z różnych regionów Polski. Na miłośników regionalnych specjałów i rękodzieła czekał Kiermasz Wielkanocny. Ponad 30 wystawców oferowało rozmaite świąteczne

dekoracje oraz produkty regionalne na wielkanocne stoły.

Już po raz XVII podczas imprezy rozstrzygnięty został konkurs na „Tradycyjną palmę wielkanocną”. W konkursie wzięły udział 82 palmy, w tym 61 wykonanych indywidualnie i 21 zespołowo. Niezwykle wysoki poziom wykonanych prac, świadczył o dużej znajomości tematu i regulaminu konkursu. Prace zostały oznaczone numerami a następnie wyeksponowane na dziedzińcu kościoła z Drażdżewa. Zwiedzający mogli oddawać swoje głosy na specjalnych kartach do głosowania wskazując ich zdaniem najpiękniejsze. W wyborze wzięło udział 820 osób, głosami których wybrane zostały następujące prace:

W kategorii indywidualnej

I miejsce – Julia Maszerowska ze Szkoły Podstawowej w Borkowie Kościelnym

II miejsce – Agnieszka Graczykowska ze Skrwilna

III miejsce – Maria Olendrzyńska ze Szkoły Podstawowej w Łukomiu

Wyróżnienie – Joanna Olendrzyńska ze Szkoły Podstawowej w Łukomiu

W kategorii zespołowej

I miejsce – Koło Gospodyń Wiejskich „Łęczanki” ze Skępego

II miejsce – Uczniowie ze Szkoły Podstawowej im. Zygmunta Padlewskiego w Radzyminku

III miejsce – Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Skępem

Wyróżnienie – Koło Aktywnych Kobiet we Wiosce

Ponadto Nagrodę Specjalną Dyrektora MWM otrzymała palma wykonana przez Wiktora Rochowicha z Gimnazjum Publicznego im. Biskupa Leona Wetmańskiego w Sierpcu. Jurorzy docenili wierność w odwzorowaniu tradycyjnej palmy mazowieckiej, a także walory artystyczne i estetykę wykonania pracy. Laureaci konkursu otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz nagrody rzeczowe w postaci sprzętu elektronicznego, sportowego i publikacji książkowych. Także wśród osób, które oddały swoje głosy na palmy rozlosowano upominki od Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu.

A już 17 kwietnia, w Poniedziałek Wielkanocny Muzeum Wsi Mazowieckiej zaprasza na kolejną imprezę tematyczną. „Gry i zabawy wielkanocne” odsłonią przed zwiedzającymi zapomniane już zwyczaje i tradycje związane z czasem Świąt Zmartwychwstania. Strzelanie z sikawek dyngusowych do celu, rodzinne gry, huśtawka wielkanocna i pokazy rękodzieła to tylko niektóre z nich. Serdecznie zapraszamy do udziału!

Jarosław Asztemborski

Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu